Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

Bulletin MZV ČR

č. 7-8 / 2015

k zahraniční rozvojové spolupráci

Měsíčník MZV ČR vydává Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci u příležitosti Evropského roku pro rozvoj 2015

OBSAH:

Úvodní slovo zástupkyně ředitelky Odboru rozvojové spolupráce a humanitární pomoci Hany Volné

Humanitární pomoc České republiky

Aktuální humanitární situace ve světě

Projekty ČRA zaměřené na děti a mládež v Moldavsku

Příklad úspěšného projektu

TÉMA MĚSÍCE: Děti a mládež

Naplňování Rozvojových cílů tisíciletí

Nejbližší akce k rozvojové spolupráci

Milí spolu-lidé,

tímto trochu zvláštním oslovením narážím na srpnové téma Evropského roku pro rozvoj, jímž je „Humanitární pomoc“. A také na téma letošního Mezinárodního humanitárního dne: „Přispějme k humánnějšímu světu“.

Cílem humanitární pomoci je zachraňovat životy a snižovat utrpení lidí, kteří jsou postiženi katastrofou či konfliktem. Patří sem i podpora při obnově a úsilí o prevenci dalších katastrof. Dárce má být zejména humánní – tj. zaměřený na dobro lidí a ochranu jejich životů. Důležité je dále, aby byl nestranný = pomáhal všem, kdo to potřebují, a v případném konfliktu zůstal neutrální. Pomoc má být také nezištná, nezávislá na politických, ekonomických či jiných zájmech dárce i příjemce.

Pomáhají nejen vlády a mezinárodní i nevládní instituce, ale také firmy a spousta solidárních lidí, které mobilizují média či přátelé z postiženého místa. Z vlastní zkušenosti zároveň víme, že v první fázi nejvíc záleží na vzájemné pomoci uvnitř postižené země, na pohotovosti sousedů a místních úřadů. Nedávno schválený globální program pro snižování rizika katastrof do roku 2030 zdůrazňuje právě tuto základní spolu-lidskost a praktickou solidaritu místních komunit.

V současné době jsme v Sýrii, Jižním Súdánu nebo i na východě Ukrajiny svědky toho, že lidé přicházející s pomocí jsou vystavováni násilí: ročně desítky humanitárních pracovníků během své mise zemřou, další jsou měsíce drženi jako rukojmí. Právě na jejich počest a pro šíření respektu k humanitární pomoci Organizace spojených národů v roce 2009 ustavila Mezinárodní humanitární den. Zvolené datum – 19. srpen – připomíná smrt 22 humanitárních pracovníků při pumovém útoku na sídlo OSN v Bagdádu v roce 2003.

Druhým tématem letního dvojčísla jsou „Děti a mládež“. Syrské mládeži se po čtyřech letech konfliktu říká „ztracená generace“ – traumatizovaná, bez přístupu ke vzdělání a zdravotní péči, bez perspektivy. U dětí v Jižním Súdánu při brutálním konfliktu prudce roste podvýživa. Konflikt na Ukrajině desítky dětí vyhnal z domovů a obral o rodiče. Přečtěte si, co pro tyto děti v nouzi děláme i jak dětem a mládeži pomáháme v prioritních zemích naší rozvojové spolupráce. A 19. srpna podpořte, prosím, na sociálních sítích kampaň za humánnější svět.

Hana Volná
zástupkyně ředitelky Odboru rozvojové spolupráce
a humanitární pomoci

Téma měsíce: HUMANITÁRNÍ POMOC

VÍTE, ŽE:

- Ministerstvo zahraničních věcí České republiky odpovídá podle zákona 151/2010 Sb. za poskytování humanitární pomoci do zemí mimo EU a Evropského hospodářského prostoru; odpovědnost za pomoc do zemí EU a EHP nese Ministerstvo vnitra.
- Roční rozpočet na humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí ve výši 73 mil. Kč je v gesci MZV; informace o jeho čerpání je průběžně aktualizována na www.mzv.cz/pomoc.
- Každoročně zhruba 40 % pomoci ČR realizuje ve spolupráci s českými i zahraničními neziskovými organizacemi, dalších 40 % v součinnosti s humanitárními agenciemi OSN, Mezinárodním červeným křížem a Mezinárodní organizací pro migraci, zbylých 20 % tvoří materiální a expertní pomoc realizovaná ve spolupráci s Ministerstvem vnitra nebo s příslušným Zastupitelským úřadem České republiky.
- Vedle vyprošťovacího týmu USAR (Urban Search and Rescue Team) s certifikací OSN disponuje ČR vyškolenými experty pro vyhodnocování potřeb i koordinaci pomoci (působili v Japonsku, Jordánsku, na Filipínách, v Nigérii i Nepálu) a také odbornými týmy pro reakci na záplavy.

ČESKÁ REPUBLIKA POMÁHÁ

Co je humanitární pomoc?

Česká i mezinárodní definice humanitární pomoci zahrnuje nejen okamžitou pomoc na záchranu životů a zdraví a zmírnění utrpení lidí postižených přírodní či lidmi způsobenou katastrofou nebo konfliktem, ale také pomoc při odstraňování krátkodobých i dlouhodobých následků.

Součástí humanitární pomoci ČR je rovněž prevence a snižování rizika katastrof a zvyšování odolnosti vůči nim, a také pomoc při vleklých (komplexních) humanitárních krizích. Důležitá je vzájemná návaznost a synergie humanitárních a rozvojových aktivit, která může přispívat k celkovému posilování odolnosti zranitelných zemí a regionů.

Principy humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci se globálně řídí základními mezinárodními humanitárními principy **lidskosti** (cílem je záchrana lidských životů), **nestrannosti** (pomoc se poskytuje výhradně na základě potřebnosti), **neutrality** (humanitární pomoc nestraní žádnému aktérovi případných konfliktů) **a nezávislosti** (pomoc se neřídí politickými ani jinými zájmy dárce ani příjemce), k nimž se ČR přihlásila v roce 2006 prostřednictvím potvrzení zásad Dobrého humanitárního dárcovství.

Kde Česká republika pomáhá?

Česká republika v letošním roce reaguje na významné humanitární potřeby v souvislosti s pokračujícími závažnými **konflikty v Sýrii, Iráku, Jižním Súdánu, Středoafrické republice a na Ukrajině.** Zohledňuje komplexní humanitární výzvy mezinárodních organizací spojené se situacemi bezpečnostně-politické nestability, chudoby a současně dopadů klimatických změn jako **v regionech Sahelu a Afrického rohu, v Jemenu, Afghánistánu či Pákistánu**.

Mimoto ČR v květnu 2015 reagovala na mimořádnou humanitární katastrofu v zemětřesením postiženém **Nepálu** a zajistila čtyřtýdenní pobyt českého traumatýmu spolu s návaznou zdravotnickou materiální pomocí.

Od ledna do konce června 2015 bylo z humanitárního rozpočtu MZV podpořeno **26 humanitárních projektů v 19 zemích** v celkové hodnotě **62,4 mil. Kč**.

PŘÍKLAD ÚSPĚŠNÉ HUMANITÁRNÍ POMOCI

Čerstvým příkladem **okamžité pomoci** je nedávné působení českého zdravotnického týmu **v Nepálu** po ničivém zemětřesení, které zemi postihlo v sobotu 25. dubna 2015.

Ještě během víkendu se zástupci ministerstev zahraničních věcí, vnitra a zdravotnictví na základě zjištěných potřeb dohodli, že jako okamžitá humanitární pomoc ČR bude nabídnuto vyslání zdravotnické jednotky, tzv. traumatýmu ČR. V pondělí tento návrh operativně schválila vláda, během odpoledne nabídku přijala vláda nepálská. Vzhledem k omezené kapacitě letiště v Káthmándú v prvních dnech po zemětřesení se podařilo traumatým o 35 členech do Nepálu dostat ve čtvrtek 30. dubna.

Po jednání s nepálskými úřady a zastoupením OSN se traumatým za účinné asistence honorárního konzula ČR přesunul 1. května do města Melamči severozápadně od Káthmándú. Zde působil až do 25. května a kromě stálé základny vysílal do okolních vesnic mobilní tým.

Postupně ošetřil 1 131 osob a díky svému logistickému zázemí pomáhal i při obnově zdrojů pitné vody a identifikaci rizik kontaminace vody či půdy v důsledku dalších otřesů a sesuvů půdy. Po prvních dvou týdnech byl tým částečně personálně obměněn. Na konci svého působení traumatým předal zdravotnickou dokumentaci, zbylý zdravotnický materiál i většinu svého vybavení Centru primární zdravotní péče v Melamči.

Humanitární pomoc Evropské unie

2015 Evropský rok pro rozvoj

Evropská unie je jedním z předních světových dárců humanitární pomoci. Spolu s Evropskou komisí a členskými státy poskytuje přibližně 50 % celosvětových finančních prostředků přidělovaných na pomoc v nouzových situacích.

Generální ředitelství pro humanitární pomoc a civilní ochranu (ECHO), které je hlavním aktérem EU na tomto poli, financuje operace na poskytování pomoci prováděné různými partnery (jako jsou nevládní organizace, agentury OSN a mezinárodní organizace) a koordinuje politiky a činnosti členských států.

Ředitelství ECHO rovněž podporuje účinnou humanitární činnost na celém světě. V souvislosti s výrazným nárůstem počtu humanitárních krizí v roce 2014 poskytla Komise prostřednictvím humanitární pomoci asistenci nejzranitelnějším osobám ve více než 80 zemích.

Jako příklad lze uvést Sýrii: pomoc z rozpočtu EU této zemi se v roce 2014 oproti roku 2013 zvýšila z 515 milionů EUR na 817 milionů EUR. To umožnilo poskytnout podporu více než 12 milionům osob na území Sýrie, jež potřebovaly humanitární pomoc, a rovněž milionům syrských uprchlíků v daném regionu v podobě lékařské pomoci, ochrany, potravinové a výživové pomoci, zásobování vodou, sanitárních a hygienických služeb, poskytnutí přístřeší a logistických služeb.

Evropská unie také řešila základní potřeby více než 1 milionu vysídlených osob na východní Ukrajině nebo ve Středoafrické republice, kde pomoc potřebuje více než polovina z celkového počtu 4,6 milionu obyvatel.

Aktuální humanitární situace ve světě

V letošním roce přibyly k dosavadním třem humanitárním krizím nejvyššího stupně (**Sýrie, Jižní Súdán a Středoafrická republika)** další, rovněž konfliktem podmíněné krize **v Iráku a Jemenu**. Vlivem probíhajícího vnitřního konfliktu přetrvává špatná humanitární situace také na **Ukrajině.**

Uvedené krize mají závažné nejen vnitřní, ale i regionální dopady (syrská zejména na Irák, Libanon, Jordánsko a Turecko; jihosúdánská na Etiopii, Súdán a Ugandu; středoafrická na Čad, Kamerun a Demokratickou republiku Kongo a Konžskou republiku). Pomoc v těchto zemích potřebují miliony lidí, ale často není zajištěn přístup na místo ani dostatečné financování, ačkoliv dárci souhrnně vynakládají na humanitární potřeby vyvolané dlouhodobými konflikty 80 % svých fondů.

V částečné souvislosti s těmito konflikty dopadá v současné době i na humanitární oblast vyhrocená migrační krize **ve Středomoří a v oblasti západního Balkánu**. Na jedné straně sílí tlak na financování pomoci uprchlíkům (humanitární pomoc) a ekonomickým migrantům (rozvojová pomoc) v místech jejich původu, na straně druhé se o pomoc nejen s azylovými a migračními procedurami, ale i s konkrétním zaopatřením migrantů hlásí i přijímající evropské země (ve vztahu k České republice například Bulharsko, Maďarsko a Srbsko).

Humanitární dopady přírodních katastrof a epidemií vyvolávají méně pozornosti, s výjimkou **epidemie eboly v západní Africe**, která od podzimu 2014 získala mezinárodní pozornost i masivní odezvu. I když se nadále objevují ojedinělé případy nové nákazy, mezinárodní pomoc pomalu přechází v rozvojovou podporu na obnovu zdravotnictví i další veřejné infrastruktury v postižených zemích (Guinea, Libérie, Sierra Leone). Solidární vlnu pomoci mezinárodního společenství přineslo i dubnové ničivé zemětřesení v **Nepálu**.

Ve stínu těchto závažných krizí pak zůstávají humanitární potřeby zemí postižených suchem a podvýživou (**Sahel, Africký roh**), pravidelnými katastrofami a cholerou (**Haiti**), ale rovněž i potřeby obnovy **Gazy** po loňském konfliktu.

Fakta o humanitární pomoci EU:

Každoročně se humanitární pomoc EU dostane k více než **120 milionům** lidí.

Instituce EU spolu s členskými zeměmi Unie jsou **největšími dárci humanitární pomoci na světě**.

Tato pomoc představuje necelé 1 % celkového ročního rozpočtu EU – tedy něco málo přes **2 eura ročně na každého občana Unie**.

Od roku 1992 poskytla EU humanitární pomoc ve více než **140 zemích**.

Organizováním pomoci financované z EU je pověřeno Generální ředitelství Evropské komise pro humanitární pomoc a civilní ochranu (**ECHO**).

Od listopadu 2014 je evropským komisařem pro humanitární pomoc a řešení krizí **Christos Stylianides**.

Na místě je humanitární pomoc poskytována prostřednictvím více než 200 **partnerských organizací a agentur.**

Více se o **Evropském roku pro rozvoj 2015** dozvíte na http://europa.eu/EYD2015 a v sociálních médiích: EYD2015.

náš svět
naše důstojnost
naše budoucnost

Česká rozvojová agentura (ČRA) zahájila společný projekt s rozvojovou agenturou Spojených států amerických USAID zaměřený na zlepšení života postižených osob prostřednictvím podpory nezávislého komunitního bydlení **v Bosně a Hercegovině**.

Díky projektu ČRA byl **v Gruzii** spuštěn nový zdroj záření do kobaltového ozařovače určeného k poskytování radioterapie onkologicky nemocným pacientům.

V rámci **hodnocení zadavatelů veřejných zakázek zIndex**, provedeného výzkumníky z Univerzity Karlovy, získala Česká rozvojová agentura nadprůměrné hodnocení a umístila se na 18. místě z 93 hodnocených orgánů státní správy. Česká rozvojová agentura byla označena jako dobrý zadavatel, který se nevyhýbá soutěžím podle zákona.

ČESKÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA

Aktuální informace z oblasti české rozvojové spolupráce a zároveň i novinky o práci České rozvojové agentury je nyní možno sledovat na **facebookových stránkách** České rozvojové agentury.

Projekty ČRA zaměřené na ochranu dětí a mládeže v Moldavsku

Problematice sociální ochrany dětí a mládeže se Česká rozvojová agentura věnuje dlouhodobě zejména v Moldavsku. České rozvojové projekty zde mají relativně dlouhou historii a už od počátku se jednalo o pomoc opuštěným či částečně opuštěným dětem v důsledku migrace rodičů.

V evropském kontextu je pro Moldavsko vedle chudoby charakteristická migrace za prací do zahraničí. Zemi opustilo zhruba 15 % aktivního obyvatelstva a v důsledku toho má přibližně 170 000 moldavských dětí jednoho nebo oba rodiče v zahraničí a 20 % z nich žije bez podpory dospělých.

Projekty ČRA navazují na předchozí projekty v gesci Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Jejich cílem je systémové zlepšení životních podmínek opuštěných dětí v Moldavsku.

Hlavním cílem projektu realizovaného od roku 2010 bylo vybudování kapacit moldavského Ministerstva práce sociální ochrany a rodiny. Díky komunikační kampani cílené na rodiče a pečovatele opuštěných dětí vznikla celonárodní reakce na fenomén opuštěných dětí. Ve spolupráci se Státní universitou v Kišiněvě a místní nevládní organizací vznikla databáze opuštěných dětí a strategický dokument sociální péče o opuštěné děti. Projekt získal dodatečné finance od Populačního fondu OSN (UNFPA) a rozšířil spolupráci s IOM Kišiněv a Světovou bankou.

Aktuálně ČRA řídí projekt zaměřený na posílení kvalifikace, odborných znalostí a dovedností osob poskytujících služby sociální ochrany dětí. Jeho cílem je proškolení 850 pracovníků věnujících se sociální ochraně dětí.

PŘÍKLADY ÚSPĚŠNÝCH PROJEKTŮ

Inkluzívní vzdělávání v Kosovu

Projekt společnosti Člověk v tísni realizovaný v letech 2011 - 2014 byl zaměřen na inkluzi dětí ze znevýhodněných skupin do vzdělávacího systému v Kosovu. Konkrétně se věnoval dětem z různých národnostních a kulturních menšin, především z romské, aškétské a egyptské komunity.

Cílem projektu bylo zvýšit šance dětí v lokalitách Fushe Kosovo a Istog na úspěšné dokončení základní školy. Pro ohrožené a znevýhodněné děti probíhalo ve vzdělávacích centrech mnoho aktivit zaměřených na rozvoj dovedností v raném dětství, např. výuka anglického jazyka, albánská a anglická gramatika, čtení knih, zeměpis, psaní eseje, matematika hrou, kreslení, divadelní představení či kosovské tradiční tance a jiné sportovní aktivity.

Proběhly i *Letní programy pro děti* a byla pravidelně organizována setkání rodičů s koordinátory centra. Zároveň bylo v 10 lokalitách v Kosovu podpořeno zapojování těchto dětí do vzdělávání prostřednictvím mediátorů – sociálních pracovníků.

S cílem zajistit udržitelnost Vzdělávacích center provozovaných neziskovou organizací *Balkan Sunflowers Kosova* byla vyvinuta Strategie pro integraci romských, aškétských a egyptských komunit v Kosovu pro příštích 5 let, která může být implementovaná na místní úrovni.

V rámci projektu byla organizována pravidelná školení pro zaměstnance všech zapojených vzdělávacích středisek a rovněž i studijní cesta vybraných pracovníků do České republiky, kde se inspirovali zkušenostmi v oblasti sociální inkluze a seznámili se s českou politikou pro integraci dětí.

Téma měsíce: DĚTI A MLÁDEŽ

Děti a dospívající mládež tvoří jednu třetinu světové populace a více než polovinu populace ve většině rozvojových zemí. Investovat do dětí tedy znamená investovat do budoucnosti.

Zlepšením situace dětí je ve skutečnosti možné zabránit oslabení států a zajistit dlouhodobý udržitelný rozvoj, stabilitu a bezpečnost lidí na regionální, vnitrostátní i globální úrovni.

Hlavními výzvami, které s touto částí populace souvisejí, jsou mimo jiné zdraví, vzdělávání a odborná příprava, sociální začleňování, boj proti kriminalitě, jako je obchod s lidmi a pohlavní zneužívání, ale také boj proti dětské práci a nabírání dětí do ozbrojených skupin.

Některé děti jsou zvláště ohroženy, zejména v situacích humanitární krize. Zvláštní pozornost je třeba věnovat dívkám, jež jsou vystaveny dalším rizikům, například různým formám násilí, ať domácího či sexuálního. Proto děti musejí zaujímat ústřední místo v politikách dárcovských zemí v oblasti rozvoje, humanitární pomoci a vnějších vztahů.

Děti a mládež v humanitární pomoci

Vzdělávání, výživová a zdravotní péče a ochrana před sexuálním i jiným násilím patří ke specifickým potřebám dětí a mládeže v zemích postižených katastrofou, konfliktem či vleklou humanitární krizí.

Do aktivit **humanitární ochrany** patří spojování rodin rozdělených v důsledku velké katastrofy či během útěku před konfliktem. V konfliktních oblastech je třeba děti a mládež chránit před sexuálním zneužíváním, obecným násilím i před násilným verbováním dětských vojáků či partyzánů. Mezi uprchlíky pak je nutno věnovat zvláštní podporu dospívajícím dívkám, které mají v uprchlických táborech uprostřed cizí kultury velmi omezené možnosti bezpečného pohybu a uplatnění, značně zvýšené riziko zneužití a specifické hygienické a psychosociální potřeby.

Může se zdát, že **vzdělávání** není životně důležitá potřeba a tudíž nepatří do humanitární pomoci. Avšak při ničivém zemětřesení na Haiti, stejně jako při konfliktu v Sýrii a vleklé humanitární krizi v Somálsku či Jemenu znamená vytvoření i provizorních podmínek pro vzdělávání dětí zároveň hygienické zázemí, pitnou vodu, stravu, ochranu před násilím a psychosociální podporu. Rodičům takto zaopatřených dětí se uvolní ruce, aby mohli pracovat na obnově obydlí a zdrojů obživy.

Není proto náhoda, že Generální ředitelství Evropské komise pro humanitární pomoc vložilo prostředky plynoucí z Nobelovy ceny za mír (kterou EU dostala v roce 2012) právě do humanitárního projektu vzdělávání pro vnitřně vysídlené děti v Somálsku. Ve stejné zemi Dětský fond OSN (UNICEF) realizuje program podporující vzdělávání a nutriční péči pro obzvlášť zranitelné děti, na který přispívá také ČR.

Z humanitárního rozpočtu MZV podporujeme rovněž vzdělávání dětí ve Středoafrické republice vysídlených v důsledku konfliktu – i zde mají děti zajištěnou stravu, zdravotní péči a ochranu před sexuálním zneužíváním a násilným verbováním do ozbrojených skupin.

Na vzdělávání i výživu dívek se soustředí projekt Světového potravinového programu v Jemenu, který ČR spolufinancuje. V Sýrii, která již přes čtyři roky trpí konfliktem, financujeme nouzový provoz škol ve vnitřně rozděleném Aleppu. Pro syrskou mládež v uprchlickém táboře Zátárí v Jordánsku jsme pomohli vybudovat centrum vzdělávacích a volnočasových aktivit, které zejména pro dívky znamená jedinou možnost, kam se alespoň občas uchýlit z rodinného kontejneru.

Fakta a čísla o dětech ve světě:

- Do školy nechodí 72 milionů dětí, 57 % z nich jsou dívky.
- Oběťmi dětské práce je 110 milionů dětí.
- Více než 50 % žen na celém světě rodí bez přítomnosti kvalifikované porodní asistentky.
- Více než 3 miliony dětí ročně zemřou kvůli komplikacím, k nimž dojde během porodu nebo ihned po něm.
- Každý rok se narodí více než 300 000 HIV pozitivních dětí.
- Každý rok zemře asi 6,6 milionů dětí do 5 let věku, podle odhadů 2,6 milionu z nich na podvýživu.
- 47 % všech lidí žijících v extrémní chudobě je mladší 18 let.

2015 TIME FOR GLOBAL ACTION FOR PEOPLE AND PLANET

2015 Evropský rok pro rozvoj

Děti a mládež v rozvojové spolupráci EU

EU zaujímá přední postavení v úsilí řešit **podvýživu dětí** v rozvojových zemích a zavázala se pomáhat při odstraňování problému zpomaleného růstu u sedmi milionů dětí do roku 2025.

Podpora EU pro oblast **vzdělávání** v letech 2007 až 2013 dosáhla 4,2 miliardy eur: 2,9 miliardy na programy obecného (základního a středního) a odborného vzdělávání ve 42 zemích a 1,3 miliardy na programy vyššího vzdělávání.

Díky podpoře EU na úrovni jednotlivých zemí bylo dalších 18,3 milionu dětí mezi roky 2004 a 2012 **očkováno proti spalničkám**.

Ve stejném období EU pomohla vybudovat nebo zrekonstruovat na celém světě více než 8 500 **zdravotnických zařízení**.

V roce 2012 poskytla EU **komplexní podporu** ve zdravotnictví 39 rozvojovým zemím, přičemž jejím primárním cílem bylo zdraví dětí.

náš svět
naše důstojnost
naše budoucnost

Ochrana dětí a mládeže v politikách Evropské unie

EU se zavázala v duchu mezinárodních a evropských smluv dodržovat lidská práva obecně a zejména pak práva dětí.

Podepsala Úmluvu OSN o právech dítěte, která stanoví čtyři obecné zásady, jež platí pro všechna opatření týkající se dětí: nediskriminace, nejlepší zájem dítěte, právo dítěte na přežití a rozvoj a právo dítěte svobodně vyjadřovat svůj názor.

Prosazování práv dětí je jako cíl zakotveno také v Lisabonské smlouvě. Navíc je ochrana práv dětí ze strany institucí EU a členských států EU při implementaci unijního práva zaručena v Listině základních práv Evropské unie.

Závazek EU k ochraně dětí je zdůrazněn v *„Obecných zásadách EU o právech dětí“*, které byly přijaty v roce 2007 a jejichž smyslem je zaručovat, že práva dětí jsou brána v potaz ve všech politikách a činnostech EU. Obecné zásady EU zrevidované v roce 2008 zavazují EU k řešení dopadu ozbrojených konfliktů na děti komplexním a systematickým způsobem.

Ochrana práv dětí ve třetích zemích je v centru pozornosti také Sdělení Evropské komise z roku 2008 *„Zvláštní místo pro děti v rámci vnější činnosti EU“*, které

zdůrazňuje potřebu vnímat ochranu a prosazování práv dětí v kontextu politik vnějších vztahů EU (rozvojové, obchodní apod.).

Finanční podpora partnerským zemím na zvyšování ochrany práv dětí je poskytována především z Nástroje EU pro demokracii a lidská práva (EIDHR), tematických a geografických programů (DCI, IPA, ENI apod.).

EU rovněž pravidelně předkládá k projednání rezoluce o právech dětí v Radě OSN pro lidská práva, ve Třetím výboru Valného shromáždění OSN a pracuje v úzké spolupráci s UNICEF a nevládními neziskovými organizacemi v partnerských zemích.

Zaměstnanost mládeže v rozvojových zemích

I když pravděpodobně nejviditelnějším aspektem současné krize nezaměstnanosti mládeže je míra nezaměstnanosti, výzvou pro většinu mladých lidí v rozvojových zemích je zlepšit spíše kvalitu zaměstnanosti než zvýšit počet pracovních míst.

Nezaměstnanost postihuje především relativně vysoce vzdělanou městskou mládež v zemích se středními příjmy, ale

většina mladých lidí v rozvojových zemích, zejména těch z nejzranitelnějších skupin, je „uvězněna“ v nějaké formě zaměstnání s nízkou kvalitou. Nicméně nezaměstnaná mládež je skupinou obyvatelstva s velkou viditelností a silným hlasem a vyvolala současný globální zájem o zaměstnanost mladých lidí.

Při řešení problémů zaměstnanosti mládeže v rozvojových zemích, kde je hlavním cílem snižování chudoby, kladou politiky EU zvláštní důraz na mládež v zemích s nízkými příjmy a na nejzranitelnější skupiny mládeže, tj. mladé lidi ve venkovských oblastech a s nižší úrovní vzdělání.

V krátkodobém horizontu EU hodlá lépe zacílit současné rozvojové politiky a připravit potřebné programy EU na podporu zaměstnanosti.

Statistické výkaznictví OECD

Statistické údaje o oficiální rozvojové pomoci

Statistiky rozvojové pomoci jsou jedním z nejvýznamnějších výsledků činnosti Výboru OECD pro rozvojovou pomoc (DAC) a jsou pro svou srovnatelnost a kvalitu přejímány ostatními organizacemi, akademiky a médii. Právě DAC stanovuje a dále upřesňuje závaznou definici tzv. oficiální rozvojové pomoci (Official Development Assistance – ODA). Za ODA jsou považovány ty toky peněz, materiálu či technické pomoci, které:

a) jsou poskytovány oficiálními vládními institucemi dárcovské země (na rozdíl např. od soukromé pomoci či zahraničních investic);

b) mají za cíl udržitelný socioekonomický rozvoj (na rozdíl od toků, jejichž cíle jsou komerční či bezpečnostní – např. vojenská pomoc je z ODA vyřazena);

c) mají tzv. koncesionální charakter (tj. jde o skutečnou pomoc ve formě nenávratného grantu či alespoň půjčky, která má zvýhodněné podmínky oproti běžným tržním podmínkám);

d) směřují do rozvojových zemí dle kritérií OECD.

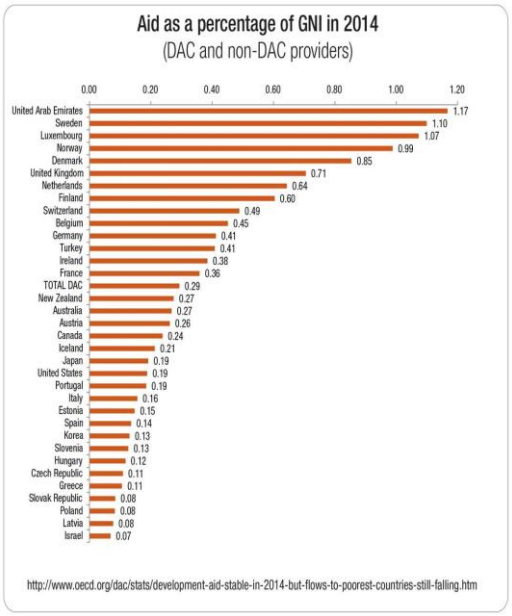

Oficiální rozvojová pomoc ČR

Na základě předběžných údajů dosáhla ODA ČR za rok 2014 objemu 4,34 mld. Kč, tj. 208,99 mil. USD. Mezinárodně sledovaný ukazatel poměru ODA k hrubému národnímu důchodu (HND) zůstává předběžně stejný jako v roce 2013, a to 0,11 %. Ve srovnání s ostatními dárci zůstává Česká republika ve spodní části žebříčku.

Česká republika byla oceněna za včasnost a úplnost statistických informací o oficiální rozvojové pomoci

Jako člen Výboru OECD pro rozvojovou pomoc (DAC) je Česká republika povinna poskytovat statistické údaje o zahraniční rozvojové spolupráce podle rozsahu, členění a standardů OECD. Jednotná metodika OECD zaručuje, že vykazovaná pomoc je konzistentní a srovnatelná mezi jednotlivými roky i mezi dárcovskými zeměmi. Česká republika stihla poskytnout statistiky za rok 2013 v prvním požadovaném termínu a sekretariát OECD navíc ocenil i úplnost a přesnost našich statistických dat.

Česká republika se tak ocitla na samé špičce z celkem 29 členů DAC a její dodávka dat byla hodnocena jako výtečná. Podobně úspěšně si vedly ještě Norsko, Slovinsko, Kanada, Portugalsko a Německo. Naopak statistické výkaznictví Rakouska, Austrálie, Francie, Finska, Itálie, Irska a Polska bylo pro zpoždění a neúplnost označeno sekretariátem DAC za nedostatečné.

Česká republika zlepšuje statistické výkaznictví neustále, k čemuž přispěla nová elektronická databáze i workshop za účasti expertů OECD, který se konal v únoru tohoto roku na českém ministerstvu zahraničí. Kvalita statistického výkaznictví pochopitelně není přímo úměrná celkové výši zahraniční rozvojové spolupráce. V tomto ukazateli se ČR umístila až na 25. místě, když poměr její pomoci dosáhl 0,11 % HND.

Fakta a čísla o oficiální rozvojové pomoci:

- Celková oficiální rozvojová pomoc členů Výboru pro rozvojovou pomoc dosáhla v roce 2014 135,2 miliardy USD.
- Pět z 28 členských zemí DAC - Dánsko, Lucembursko, Norsko, Švédsko a Velké Británie - nadále udržely (a překonaly) cíl OSN vynaložit na rozvojovou pomoc 0,7 % HND.
- Třináct zemí zaznamenalo nárůst čisté ODA, přičemž nejvíce narostla ve Finsku, Německu, Švédsku a Švýcarsku.
- Patnáct členů DAC ohlásilo nižší ODA – nejvíce poklesla v Austrálii, Kanadě, Francii, Japonsku, Polsku, Portugalsku a Španělsku.
- Oficiální rozvojová pomoc tvoří více než dvě třetiny externích financí v nejméně rozvinutých zemí.

Zdroj: www.oecd.org

OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

AKTUÁLNĚ ZE SVĚTA

Počátkem července byla zveřejněna **nová výroční zpráva o naplňování Rozvojových cílů OSN**. Podle ní je patnáct let snah o naplnění 8 ambiciózních cílů stanovených Deklarací tisíciletí v roce 2000 v globálním měřítku velkým úspěchem i přes dílčí nedostatky.

Ve dnech 13. – 16. července proběhla v Addis Abebě **Mezinárodní konference k financování rozvoje**. Dosažená dohoda nese název **Addis Ababa Action Agenda** a obsahuje více než 100 konkrétních opatření zaměřených na zdroje financování a spolupráci v oblastech jako je vývoj nových technologií, věda, inovace, obchod či budování kapacit.

ČESKÁ REPUBLIKA POMÁHÁ

SOUTĚŽ PRO VEŘEJNOST V RÁMCI EVROPSKÉHO ROKU PRO ROZVOJ 2015:

Informace k **výtvarné a fotografické soutěži pro veřejnost** na rozvojová témata je možné najít na webu: https://europa.eu/eyd2015/cs/events.

Uzávěrka pro přijímání soutěžních prací je **21. srpen**. Vítězové budou oceněni v průběhu Českého rozvojového dne.

Naplňování Rozvojových cílů tisíciletí

Cíl č. 2 – Dosáhnout všeobecné základní školní docházky

V letech 2000 - 2015 zaznamenaly rozvojové země významný pokrok v oblasti všeobecného základního vzdělání. Docházka do základních škol se z původních 83 % zvýšila na 91 %. Počet dětí, které nenavštěvovaly školu, výrazně poklesl v celosvětovém měřítku ze 100 milionů v roce 2000 na 57 milionů v roce 2015. Více než polovina z nich žije v oblastech zasažených konfliktem. Stále však více než jedno ze čtyř dětí v rozvojových zemích nedokončí základní vzdělání. Všechny rozvojové regiony do roku 2015 dosáhly nebo byly blízko k dosažení rovnosti pohlaví v přístupu k základnímu vzdělání. Míra gramotnosti mezi mladými lidmi ve věku 15 - 24 let se mezi roky 1990 a 2015 celosvětově zvýšila z 83 % na 91 %.

Cíl č. 4 – Snížit dětskou úmrtnost

Celosvětová míra úmrtnosti dětí do pěti let věku je v roce 2015 oproti roku 1990 poloviční – došlo k poklesu z 90 na 43 mrtvých dětí na tisíc živě narozených.

Celkový počet zemřelých dětí do pěti let klesl ve stejném období z 12,7 na 6 milionů. Všechny regiony s výjimkou subsaharské Afriky a Oceánie snížily úmrtnost dětí do pěti let o více než polovinu.

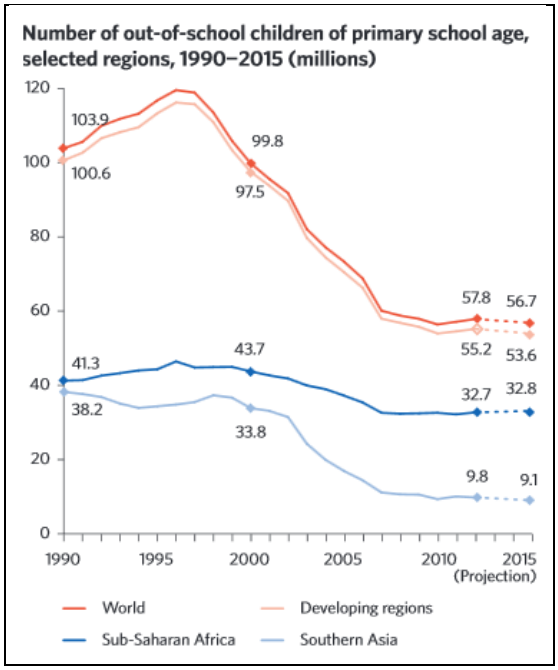

Zdroj: Výroční zpráva k naplňování MDGs za rok 2015 http://www.un.org/millenniumgoals/2015 MDG report/ MDG_2015_Englishweb.pdf

Nejbližší akce k rozvojové spolupráci

17. – 22. srpna 2015 – Letní škola migrace (České Budějovice)

Ve spolupráci Mezinárodní organizace pro uprchlíky (IOM) a Jihočeské univerzity se v Českých Budějovicích uskuteční Letní škola migrace. Program bude obsahovat přednášky, workshopy a další akce na témata spojená s mezinárodní migrací - integrace, obchodování s lidmi atd.

19. srpna 2015 – Mezinárodní humanitární den

Letošní Mezinárodní humanitární den bude zaměřen na téma „Přispějme k humánnějšímu světu“. Viz www.worldhumanitarianday.org a www.mzv.cz/pomoc, hashtag #sharehumanity.

6. – 11. září 2015 – 18. ročník Letní školy rozvojové spolupráce (Olomouc)

Pětidenní letní škola pořádaná katedrou geografie Univerzity Palackého v Olomouci je určená především pro vysokoškolské studenty z celé České republiky. Cílem je seznámit účastníky s problematikou rozvojových zemí jak v rovině teoretické, tak i v rovině praktických rad.

14. září 2015 – Kampaň World's Best News

V České republice proběhne jednodenní mezinárodní kampaň zaměřená na šíření dobrých zpráv z rozvojového světa a to zejména o činnosti neziskových organizací. Více na www.fors.cz.

17. září 2015 – Seminář o transferu technologií a know-how do zemí Afriky, Karibiku a Tichomoří (Brno)

Platforma podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci (PPZRS) uspořádá v rámci Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně seminář pro české firmy o přenosu technologií a know-how do zemí Afriky, Karibiku a Tichomoří. Více na www.ppzrs.cz.

17. září 2015 – Český rozvojový den (Praha)

Na pražské Kampě proběhne Český rozvojový den, jehož cílem bude interaktivní formou informovat širokou veřejnost o zahraniční rozvojové spolupráci ČR a EU.

18. září 2015 – Panelová diskuse „Nové trendy při hodnocení a předkládání výsledků rozvojové pomoci“ (Praha)

České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS) pořádá v rámci Evropského roku pro rozvoj 2015 panelovou diskuzi o nových trendech při hodnocení výsledků rozvojové pomoci.